

KONSTANTIN
PRESLAVSKY
UNIVERSITY
SHUMEN

ШУМЕНСКИ УНИВЕРСИТЕТ
“ЕПИСКОП КОНСТАНТИН ПРЕСЛАВСКИ”

ФАКУЛТЕТ ПО ХУМАНИТАРНИ НАУКИ

СПЕЦИАЛНОСТ ТЕОЛОГИЯ

Утвърждавам:

Декан:.....

КОМПЛЕКТ НА СТУДЕНТА

ДИСЦИПЛИНА: ВЪВЕДЕНИЕ В НОВИЯ ЗАВЕТ

ШУМЕН
2012

К О Н С П Е К Т

за изпит по Въведение в Новия Завет

за специалност «Теология»
редовно обучение

1. *Обща част.* Общи сведения за Свещеното Писание на Новия Завет. Понятие за Свещено Писание на Новия Завет. Гръцки названия за Свещено Писание, Библия, Нов Завет, канон.

2. Произход на новозаветните книги Писатели на новозаветните книги Боговдъхновеност на новозаветните книги Число и ред на новозаветните книги Деление по съдържание

3. Понятие за науката Въведение в Новия Завет. Название на науката. Задачи. Деление. Метод. Източници. Самостоятелност. История на науката.

4. История на ръкописния новозаветен текст. Говорими езици в Палестина по времето на Исус Христос: а) Арамейски език, б) Гръцки език: 1. Кини (Койне) - общогръцки език. 2. Новозаветен гръцки език. 3. Особености на новозаветния гръцки (семитизми и евраизми).

5. Новозаветни гръцки ръкописи. Автографи. Материали за писане: плочки и дъски, папирус, пергамент, палимпсест, хартия, острака.

6. Особености на библейските гръцки ръкописи: маюскулни и миноскулни шрифтове; лекционари; съкращения; придихания, ударения, препинателни и други знаци в новозаветните гръцки ръкописи; обозначения на новозаветните гръцки ръкописи.

Промени и разночетения в текста на новозаветните ръкописи: несъзнателни; съзнателни.

7. Деление на Новозаветния гръцки текст на богослужебните четива на глави и стихове. Рецензии на ръкописния новозаветен текст: а) рецензия на Лукиан Самосатски, б) рецензия на Исихий Александрийски

8. Новозаветни цитати в произведенията на древните църковни писатели.

9. История на новозаветния канон. Свидетелства за канона на новозаветните книги: а) от апостолско време, б) от времето на апостолските мъже, в) от 150-250г., г) Мураториев канон, д) у Евсевий Кесарийски.

10. Новозаветния канон след IV век: А) на Изток.

Б) Западни преводи: латински преводи - Итала и Вулгата

11. Нови преводи: Преводи на Новия Завет през XIX-XX в. Новобългарски преводи - на целия Нов Завет или на отделни книги: а) Преводи през първата трета на XIX в. (на Теодосий Бистрицки, двамата сливенски свещенници Петър Сапунов и Константин Фотинов) б) превод на Неофит Рилски, в) протестантски превод, г) Синодален превод, д) Библейска комисия от 1959 г. Значението на новобългарските преводи за развитието на съвременния книжовен български език.

12. *Специална част* Светите евангелия. Общи сведения: понятието “Евангелие”, брой на евангелията, надписи на евангелията, редът на евангелията в Библията, символи на евангелистите.

13. Синоптични евангелия: Евангелие от Матей. Живот и дейност на автора му; древни свидетелства за евангелието; време и място на написване; език, повод и цел на написването; достоверност, интегритет и съдържание на евангелието

14. Евангелие от Марк. Живот и дейност на автора му; древни свидетелства за евангелието; време и място на написване; език, повод и цел на написването; достоверност, интегритет и съдържание на евангелието.

15. Евангелие от Лука. Живот и дейност на автора му; древни свидетелства за евангелието; време и място на написване; език, повод и цел на написването; достоверност, интегритет и съдържание на евангелието.

16. Синоптичен въпрос. Общото между синоптичните евангелия. Хипотези за произхода им: 1. за устно първоевангелие; 2. за писмено първоевангелие; 3. за взаимното ползване между евангелистите-синоптици.

17. Евангелие от Йоан. Живот и дейност на автора му. Древни свидетелства за евангелието. Време и място на написване. Език, повод и цел на написването. Достоверност, интегритет и съдържание на евангелието. Отношение на евангелието към синоптичните евангелия.

18. Книга Деяния на светите апостоли. Надпис на книгата. Древни свидетелства. Съдържание, източници, временанписване. Език и текст, за кого е била написана. Подлинност.

19. Съборни послания. Названието “съборни” послания. Ред на съборните послания в Библията

- Послание на св. апостол Яков
- Първо и второ послание на св. апостол Петър
- Първо и второ послание на св. апостол Йоан Богослов
- Послание на св. апостол Юда

За всяко послание трябва да се знаят: живот и дейност на автора, древни свидетелства за посланието, време и място на написването, повод, цел и подлинност.

20. Живот и дейност на св. апостол Павел. Хронология на живота му (опорни точки в гражданската история). Живот и дейност до обръщането му. Обръщането на св. апостол Павел. Дейността му до първото пътешествие. Първо пътешествие. Апостолският събор в Йерусалим и срещата на апостолите. Павел и Петър. Второ пътешествие. Трето пътешествие. Бунтът в Йерусалим. Кесарийски окови и пътуването му до Рим. Първи окови в Рим. Четвърто пътешествие.

Втори римски окови и смърт на св. апостол Павел

21. Послания на свети апостол Павел

1. Послание до Римляни
2. Първо и второ послания до Коринтяните
3. Послание до Галатяните
4. Послания до Ефесяни, Филипяни, Колосяни
5. Първо послание до Солуняни
6. Второ послание до Солуняни
7. Първо и второ послания до Тимотей
8. Послание до Тит
9. Послание до Филимон
10. Послание до Евреите

За всяко послание трябва да се знаят: живот и дейност на автора, древни свидетелства за посланието, време и място на написването, повод, цел и подлинност.

22. Откровение на свети Йоан Богослов (писател, време, място, повод и цел, съдържание). Новозаветни апокрифи: а) Послание до Лаодикийци, б) на Запад, в) в протестантските църкви

23. История на печатания новозаветен текст. Полиглоти и отделни издания. Textus receptus. Изданията на E. Nestle и K. Aland. Текстовокритичен апарат.

24. Древни и нови преводи на Новия Завет. Източни преводи: сирийски преводи, египетски преводи, етиопски преводи, готски преводи, арменски превод, грузински преводи, персийски преводи, арабски преводи, старобългарски преводи.

IV. Литература

1. **Гяуров, Хр.** Евангелски синопсис. С., 1940.
2. **Гяуров, Хр.** Евангелие от Матей (исагогическо изследване). С., 1936.
3. **Гяуров, Хр.** Евангелие от Марка (исагогическо изследване). С., 1937.
4. **Гяуров, Хр.** Евангелие от Лука (исагогическо изследване). С., 1941.
5. **Гяуров, Хр.** Мураториев канон. С., 1932.
6. **Гяуров, Хр.** Протоевангелие на Якова. С., 1930.
7. **Гяуров, Хр.** Подлинност на евангелието от Йоана. С., 1929.
8. **Глубоковский, Н.** Свети апостол Лука, евангелист и деписател. С., 1932.
9. **Милев, Ал.** Новозаветният гръцки език. ГДА, т. 2, 1973.
10. **Желев, Ив.** Открити ръкописи в Синай. - ДК, 1978, № 10, 24-27.
11. www.Pravoslavie.bg
12. www.Dveri.bg

V. Форми на самостоятелна работа

1. Студентите разработват курсова работа по предварително зададена тема.

Критерии за оценяване на самостоятелна работа

Първо ниво – изготвяне по “готова схема” – **Среден /3/;**

Второ ниво – отсъствие на основни моменти от темата или допускане на неточности – **Добър /4/.**

Трето ниво – продуктивно-нестандартно извеждане на темата с анализиране на използваните източници – **Мн. добър /5/.**

Четвърто ниво – творческо, самостоятелно, логично извеждане на темата, обосноваване и интерпретация на литературата; изявено отношение и позиции към темата; точност и богата езикова култура – **Отличен /6/.**

VI. Семестриален контрол на:

1. Присъствие на лекционни и семинарни занятия.

VII. Условия за допускане до изпитна процедура

1. Посещаемост на лекциите (минимум 50% от часовете).
2. Изпълнение на формите на самостоятелна работа.

VIII. Изпитна процедура. Схема/елементи, процедура на изпита, критерии за оценяване знанията и уменията на студентите, присъждане на кредити

Изпитна процедура: Основен елемент на изпитната процедура е писмена разработка на два въпроса от конспекта определени чрез теглене на изпитен билет.

IX. Критериите за оценяването на знанията, уменията и компетентностите на студентите, на оформяне на изпитната оценка, на присъждане на кредити включват:

Изпитни критерии:

Отличен б. получават студенти, които демонстрират отлично ориентиране в идеите на отделните изследователски направления и тенденции и показват умения за самостоятелен анализ.

Много добър 5 получават студенти, които представят материала на високо ниво, но не познават детайлно библиографията по въпроса.

Добър 4 получават студенти, които се ориентират добре в материала от лекционния курс, без да могат да го анализират.

Среден 3 получават студенти, които познават отчасти материала по дисциплината, но не се справят със специфичната терминология.

Слаб 2 получават студенти, които не владеят основната информация от лекционния курс и не присъстват редовно на учебните занятия.

Въз основа на успешно положен изпит и текущ контрол на студента се присъждат 4 кредита.

Х. Принципи на формиране на оценката

Оценяване: Важно е нивото на познаване на изследванията по проблема и тяхното аналитично осмисляне.

След проверка на писмените работи се поставя крайната оценка, която се формира от участието на студента в лекционните и семинарни занятия, оценката от самостоятелната работа и оценката от писмената работа в съотношение 10% : 20% : 70%.

Оформянето на крайната оценка по описания начин не важи в случай, че студентът е получил оценка Слаб (2) на изпита.

Комплектът е разработен от проф. д.теол.н. А. Кръстев.